

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARINDAN DERSHANELER İÇİN TASLAK COĞRAFYA PROGRAMI

Dr.Sefa SEKİN

MÜ AEF, Coğrafya Eğitimi Bölümü, Öğretim Görevlisi

ABSTRACT: *There are private course programs for Anatolian high schools, Fen Liseleri, and University Entrance Exams.*

The General Directory of Private Education Offers to apply the high school curriculum in private institutions. But the curriculum in high schools can't be used in private institutions because of some reasons. In this paper we present a model geography program for private education institutions. For this reason, we examined the geography questions which took place in the university entrance exams between 1981 - 1996 and determined the percentage of the questions according to the topics.

I-GİRİŞ

Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde faaliyette bulunan Özel Öğretim Genel Müdürlüğü Türkiye'deki her türlü özel eğitim kurumlarının denetleyicisi ve programlarının takipçisidir. Özel Eğitim kurumu olarak Özel okullar, dershaneler ile çeşitli dil ve meslek kursları veren eğitim kurumları Özel Öğretim Genel Müdürlüğüne bağlı olarak çalışırlar. Bu kurumların açılışı; öğretmen tayinleri ve denetlenmesi Özel Eğitim Genel Müdürlüğüne yürütülür[1].

Özel Öğretim kurumlarından dershaneler gerek kurum sayısı ve gerekse hitap ettiği öğrenci sayısı bakımından özel öğretim genel müdürlüğüne bağlı en önemli eğitim kurumlarından biridir. Dershanelerde Anadolu liseleri, Fen liseleri ve Üniversiteye hazırlık amacıyla kurs programları yoğun olarak uygulanmaktadır. Üniversite hazırlık kursları veren çeşitli dershanelerin programlarının incelenmesi sonucunda coğrafya dersleriyle ilgili bir taslak müfredatın hazırlanmasının gerekliliği görülmüştür. Özel öğretim genel müdürlüğünün dershanelerden program ve müfredatla ilgili isteği, lise müfredatlarının uygulanmasıdır. Oysa okullardaki müfredatın dershanecilik gerçeğine uygun olarak uzmanlarca yeniden hazırlanması zarureti vardır.

Sözel branştan sınava girecek olan öğrencilere Türkçe, Tarih, Coğrafya, Felsefe, Cebir ve Geometri dersleri verilmektedir. Üniversite hazırlıkta iki ayrı program uygulanmaktadır.

a) Hafta İçi

b) Hafta Sonu

Hafta sonu programına, hafta içinde okuluna devam eden öğrenciler alınmaktadır. Hafta içi programı ise mezun olanlara yöneliktir.

Hafta sonu genelde Ağustos ayı ortasından başlar Haziran ayı ortalarına kadar devam eder. 11 aylık programın ders verilen süresi 35 - 40 hafta, 400 - 450 saat kadardır. Bu sürenin 50 - 80 saatlik kısmı coğrafya derslerine ayrılır. Hafta içinde ise dersler Eylül ortasında başlar, Haziranın ortasına kadar sürer. Yaklaşık 10 aylık sürede 500 - 650 saatlik ders gösterilir. Bunun da 50 ile 100 saatlik kısmı coğrafya dersine ayrılır.

Yukarıdaki bilgilerden de görüldüğü gibi üniversiteye hazırlıkta coğrafya dersleri minimum 50 saati, maksimum 100 saati bulmaktadır. Milli Eğitimin okul müfredatında da 3 öğretim yılında verilen coğrafya dersleri, dershanelerde 1 öğretim yılında verilmektedir. Peki dershaneler okullarda 3 yılda okutulan coğrafya derslerini 1 yılda verebilir mi? Yukarıdaki sorunun cevabı dershane eğitiminin detaylı incelenmesiyle bulunabilir. Dershanelerde eğitim hocaların aktif olarak 50 dakika boyunca ders anlatılması esasına dayanır. Bu durum eğitim açısından yanlış olmakla birlikte, yaygın uygulama bu şekildedir. Öğretmen anlatmakta, öğrenciler dinleyip, not almaktadır. Bu tür bir eğitimde öğretmenin konuya hakim olması, anlatım kabiliyetinin yeterli ve öğrencilerin de kendini konuya vermesi gerekir[2]. Öğrenciler üniversite sınavında anlatılan konularla ilgili sorularla karşılaşacağı düşüncesiyle kendisini derse vermektedir. Bu durum dersin öğrenilmesi açısından öğrencide yüksek motivasyon oluşturmaktadır. Oysa, okullarda bu motivasyon yok denecek kadar azdır. Sonuçta, ders öğrenmeye istiyaklı öğrenci dolu sınıf, branşına hakim hoca ile verimli bir ders ortamı oluşmaktadır. İşte bu ortamda önemli bir hususda müfredat konularıdır. Sınav sistemine uygun müfredat konularının belirlenmesi halinde eğitim öğretim açısından daha yüksek verim alınabilir. Çalışmalarımızın amacında buna yöneliktir.

Dershanelerin coğrafya dersiyile ilgili taslak programının hazırlanmasında göz önünde bulundurulması gereken en önemli husus, üniversite sınavlarında çıkan coğrafya sorularıdır. Sınavda çıkan soruların incelenmesi sonucu dershaneler için en faydalı taslak program hazırlanabilir. Bu düşünceyle 1981-1996 yılları arasında ÖSS ve ÖYS sınavlarında çıkan coğrafya

ile ilgili 15 yılın soruları incelendi. Hangi konudan kaç sorunun çıktığı belirlendi ÖSS ve ÖYS yüzdeleri hesaplandı. Buna göre üniversite sınavında soru getiren başlıca konular ve bu konuların kaç saatte verilmesi gerektiği aşağıda gösterilmiştir[3].

II-1.KONUM

- I.Konumun tanımı
 - I.1.Özel konumun tanımı
 - 1.a.Özel konumun etkileri
 - 1.b.Türkiye'nin özel konumu ve sonuçları
 - I.2.Matematik konumun tanımı
 - 2a.Pareller (enlem) tanımı
 - 2b.Parellerin özellikleri
 - 2c.Pareller arası uzaklık hesaplanması
 - 2d.Enlemin başlıca etkileri
 - I.3.Meridyenlerin (boylam) tanımı
 - 3a.Meridyenler'in özellikleri
 - 3b.Boylamın başlıca etkileri
 - 3c.Yerel saatin tanımı
 - 3d.Ortak (ulusal) saat ve özellikleri
 - 3e.Saat dilimleri (uluslararası saat)
 - 3f.Tarih değiştirme çizgisi ve özellikleri
 - 3g.Saat Problemleri (Zaman hesabı)
 - 3h.Yerel saat hesapları
 - 3ı.Güneş problemleri
 - 3j.Türkiyenin matematik konumu
 - 3k.Türkiyenin matematik konumunun sonuçları
- Muhtemel ders saati....Min 2, Max 4

II-2.HARİTA BİLGİSİ

- I.Haritanın tanımı
- I.1.Haritanın üç özelliği
- a.Kuşbakışı çizilmiş olması
- b.Düzlem üzerine aktarılması
- c.Ölçeğinin olması
- I.2.Ölçeğin tanımı
- I.3.Ölçek çeşitleri
- 3a.Kesir ölçek
- 3b.Çizgi (Grafik) ölçek
- 3c.Çizgi ölçeğin kullanımı
- 3d.Dünya yüzeyinin düzleme aktarılması sırasında ortaya çıkan problemler
- 3e.Ölçeklerine göre haritalar
- 3e.1.Büyük ölçekli haritalar
- a.Planlar
- b.Topoğrafya haritaları
- 3e.2.Orta ölçekli haritalar
- 3e.3.Küçük ölçekli haritalar
- a.Küçük ölçekli haritaların özellikleri
- b.Büyük ölçekli haritalara karşılaştırılması
- I.4.Kullanım amaçlarına göre haritalar
- a.Siyasi (idari) haritalar
- b.Beşeri ve ekonomik haritalar
- c.Özel haritalar

- d.Fiziki haritalar
- Muhtemel ders saati Min 1, Max 2

II-3.ÖLÇEK HESAPLAMALARI

- I.Uzunluk birimleri
 - II.Uzunluk hesapları
 - a.Gerçek uzunluk
 - b.Harita uzunluğu
 - c.Ölçek
 - d.Çizik ölçeğin kesir ölçeğe çevrilmesi
 - III.Alan hesapları
 - a.Gerçek alanı hesaplama
 - b.Harita alanını hesaplama
 - c.Ölçeği bulma
- Muhtemel ders saati Min 1, Max 2

II-4.HARİTALARDA YERYÜZÜ ŞEKİLLERİNİ GÖSTERME METODLARI

- Tarama yöntemi
1. Gölgeleme yöntemi
 2. Kabartma yöntemi
 3. Renklendirme yöntemi
 4. İzohips yöntemi
 - a.Özellikleri
 - b.Profil çıkarma
 - c.Eğim bulma
- Muhtemel ders saati...Min 1, Max 2

II-5.UZAY VE DÜNYA

- 1.Dünyanın şekli
 - 1.a.Küreselliğin kanıtlanması
 - 1.b.Geoid'in kanıtlanması
 - 1.1.Dünyanın şeklinin sonuçları
 - 1.1.a.Küreselliğin sonuçları
 - 1.1.b.Geoid'in sonuçları
 - 2.Dünyanın günlük hareketi
 - a.Dünyanın günlük hareketinin sonuçları
 - 3.Dünyanın yıllık hareketi
 - a.Dünyanın yıllık hareketinin sonuçları
 - 4.Dünyanın eksen eğikliği
 - 4.1.Eksen eğikliğinin sonuçları
 - 4.2.Eksen eğikliği ile ilgili ihtimaller:
 - a.Eksen eğikliğinin sıfır olması durumu
 - b.Eksen eğikliğinin $23^{\circ} 27'$ den küçük olması durumu
 - c.Eksen eğikliğinin $23^{\circ} 27'$ den fazla olması durumu
 - 5.Mevsimler
 - a.21 Haziran durumu
 - b.23 Eylül durumu
 - c.21 Aralık durumu
 - d.21 Mart durumu
- Muhtemel ders saati Min 2 Max 4

II-6. İKLİM

1. İklimin tanımı
2. Hava durumunun tanımı
3. İklim ve hava durumunun karşılaştırılması
4. İklimin etkileri
5. Atmosfer
- 5.1. Atmosferin etkileri
- 5.2. Atmosferin katları
 - a. Troposfer
 - b. Stratosfer
 - c. İyonosfer
 - d. Ozonosfer
 - e. Eksosfer
- 5.3. İklim elemanları

Muhtemel ders saati Min 1, Max 2

A-Sıcaklık

- I. Sıcaklığı etkileyen faktörler
- I. Güneş ışınlarının geliş açısı
 - 1.1. Güneş ışınlarının geliş açısının değişimi.
 - 1.1.a. Dünyanın şekline göre (enlem)
 - b. Mevsimlere göre (yıllık hareket eksen eğikliği)
 - c. Günün saatine göre (günlük hareket)
 - d. Bakı ve eğime göre
 - I. Güneş ışınlarının atmosferde kat ettiği yol ve sonuçları.
 - I. Güneşlenme süresi
 - I. Yer şekilleri (yüksekti, bakı, eğim)
 - I. Nem ve Bulutluluk
 - I. Akıntılar
 - I. Rüzgarlar
 - I. Karasallık ve denizellik
 - II. Matematik iklim kuşakları
 - III. İzoterm Haritaları
 - a. Dünya yıllık izoterm haritası ve yorumu
 - b. Dünya Temmuz ayı izoterm haritası ve yorumu
 - c. Dünya Ocak ayı izoterm haritası ve yorumu

Muhtemel ders saati Min1, Max 3

B-Basınç

- I. Basıncın tanımı
 - a. Normal basınç
 - b. Alçak basınç
 - c. Yüksek basınç
- II. Basıncı değiştiren faktörler
 - a. Sıcaklık
 - b. Yerçekimi
 - c. Yükselti
 - d. Dinamik faktörler
- IV. Kökenlerine göre basınçlar
 - a. Termik basınçlar

- Dünya üzerindeki termik basınç merkezleri
- b. Dinamik basınçlar
- Dünya üzerindeki dinamik basınç merkezleri

IV. Basınç Haritaları

- a. Ocak ayı Dünya basınç dağılışı
- b. Temmuz ayı Dünya basınç dağılışı

Muhtemel ders saati Min 1, Max 2

C- Rüzgarlar

- I. Rüzgarların tanımı
- II. Rüzgarların oluşumuna etki eden faktörler
- III. Rüzgarların hızını etkileyen faktörler
- IV. Rüzgar çeşitleri
 1. Sürekli rüzgarlar
 - a. Alizeler
 - b. Batı rüzgarları
 - c. Kutup rüzgarları
 2. Mevsimlik rüzgarlar
 - 2.1. Muson rüzgarları
 - a. Yaz musonu
 - b. Kış musonu
 3. Yerel rüzgarlar
 - a. Kıyı meltemleri
 - b. Dağ ve vadi (ova) rüzgarları
 - c. Soğuk yerel rüzgarlar
 - d. Sıcak yerel rüzgarlar
 - e. Fön rüzgarları

Türkiye'de etkili olan rüzgarlar

Muhtemel ders saati Min 1, Max 2

D-Nemlilik ve Yağış

- I. Nemin tanımı
- II. Nemi etkileyen faktörler
- III. Nem çeşitleri
 - a. Mutlak nem
 - b. Maximum nem
 - c. Bağlı (Nisbi - Oransal) Nem
- IV. Yağış
 - IV.1. Yağışı etkileyen faktörler
 - IV.2. Yoğunlaşma ürünleri
 - IV.3. Yağış çeşitleri
 - a. Konveksiyonel yağış
 - b. Yamaç yağışı
 - c. Cephe yağışı

Muhtemel ders saati Min 2, Max 3

E- İklim Bitki İlişkisi

- I. Makro iklim tipleri ve özellikleri:
 - a. Ekvatorial iklim
 - b. Savan iklimi

- c. Çöl iklimi
- d. Muson iklimi
- e. Akdeniz iklimi
- f. Ilıman Okyanus İklim
- g. Ilıman Karasal iklim
- h. Step iklimi
- i. Tundra iklimi
- j. Kutup iklimi

Muhtemel ders saati Min 1, Max 2

III-TÜRKİYE İKLİMİ

- I. Türkiye iklimini etkileyen faktörler
 - II. Türkiye'de iklim elamanları
 - 1. Sıcaklık
 - a. Ocak ayı izoterm haritası
 - b. Temmuz ayı izoterm haritası
 - c. Yıllık izoterm haritası
 - 2. Yıllık sıcaklık farklarının dağılışı
 - 3. Basınç ve rüzgarlar
 - a. Ülkemizi etkileyen AB merkezleri
 - b. Ülkemizi etkileyen YB merkezleri
 - c. Ülkemizde görülen rüzgarlar
 - 4. Nem ve yağış
 - a. Nemlilik ve yağışın dağılışı
 - b. Yağış türlerinin dağılışı
 - III. Türkiye iklim tipleri
 - 1. Akdeniz iklimi
 - 2. Karadeniz iklimi
 - 3. Karasal iklim
 - a. İç bölge step iklimi
 - b. G.Doğu Anadolu karasal iklimi
- Muhtemel ders saati Min 2, Max 3

IV-YERİN YAPISI

- I. Jeolojik devirler
 - a. İlkel zaman
 - b. 1. Zaman
 - c. 2. Zaman
 - d. 3. Zaman
 - e. 4. Zaman
- II. Yerin Yapısı
 - 1. Yer kabuğu
 - a. Sial
 - b. Sima
 - 2. Manto
 - 3. Çekirdek
 - a. Dış çekirdek
 - b. İç çekirdek
- III. Kayaçlar (Taşlar)
 - 1. Püskürük taşlar
 - a. İç püskürük taşlar
 - b. Dış püskürük taşlar
 - 2. Tortul taşlar
 - a. Kimyasal tortul taşlar

- b. Organik tortul taşlar
- c. Mekanik tortul taşlar

3. Metamorfik taşlar
Muhtemel ders saati Min 1, Max 2

IV-1.İÇ KUVVETLER

- I. İç kuvvetlerin özellikleri
 - I.1. Orojenez (dağ oluşum) hareketleri
 - a. Kıvrılma
 - * Senklinal
 - * Antiklinal
 - b. Kırılma
 - * Horst
 - * Graben
 - c. Türkiye'de dağ oluşumu
 - I.2. Epirojenez (kıta oluşumu) hareketleri
 - a. Jeosenklinal
 - b. Jeoantiklinal
 - * Deniz ilerlemesi (transgresyon) olayı
 - * Deniz gerilemesi (regresyon) olayı
 - c. Türkiye'de Epirojenik hareketlerin etkileri
 - I.3. Volkanizma
 - a. Derinlik volkanizması
 - b. Yüzeysel volkanizma
 - c. Volkanizmanın şematik bölümleri
 - d. Dünya'da volkanizmanın etkili olduğu yerler
 - e. Türkiye'de volkanizmanın etkili olduğu yerler
 - I.4. Depremler
 - I.4.1. Deprem Çeşitleri
 - a. Volkanik depremler
 - b. Çöküntü depremleri
 - c. Tektonik depremler
 - I.4.2. Dünya deprem kuşakları
 - I.4.3. Türkiye deprem kuşakları
 - I.4.4. Depremden korunma yolları

Muhtemel ders saati Min 2, Max 4

IV-2.DIŞ KUVVETLER

- I. Tanımı, Özellikleri ve çeşitleri
 - I.1. Çözülme
 - a. Mekanik çözülme
 - * Mekanik çözümlenmeye neden olan faktörler
 - * Dünya'da ve Türkiye'de mekanik çözümlenmenin görüldüğü yerler
 - b. Kimyasal çözülme
 - * Kimyasal çözümlenmeye etki eden faktörler
 - * Dünya'da ve Türkiye'de kimyasal çözümlenmenin etkili olduğu yerler

Muhtemel ders saati Min 1, Max 2

IV-3.TOPRAK OLUŞUMU VE ÇEŞİTLERİ

Toprak oluşumuna neden olan faktörler

I.Oluşum yerlerine göre topraklar

- a.Yerli topraklar
- b.Taşınmış topraklar

1.Alüvyon topraklar

2.Lös topraklar

3.Moren topraklar

II.İklim bölgesine göre topraklar

- a.Nemli bölge toprakları

1.Lateritler

2.Kahverengi orman toprakları

3.Podzol tundra toprakları

- b.Kurak bölge toprakları

1.Çernozyumlar

2.Kestane renkli topraklar

3.Çöl toprakları

Muhtemel ders saati Min 1, Max 2

IV-4.EROZYON - YER KAYMASI ve GÖÇMELER

I.Erozyona neden olan faktörler

II.Dünyada ve Türkiye'de erozyonun en fazla etkili olduğu yerler

III.Erozyonu önleme yolları

IV.Heyelana neden olan faktörler

- a.Kayma

- b.Göçme

V.Türkiye'de en fazla görüldüğü yerler

Muhtemel ders saati Min 1, Max 2

IV-5.AKARSULAR

I.Akarsu ile ilgili terimler

1.Akarsu

2.Kaynak

3.Havza

4.Su bölüm çizgisi

5.Akış hızı(m³/s)

- a.Akış hızını etkileyen faktörler

Akım(debi) (m³ /s)

- a.Akımı etkileyen faktörler

Rejim

- a.Rejimi etkileyen faktörler

II.Türkiyede akarsu rejimleri

III.Akarsu aşındırması

1.Fiziksel aşındırma

- a.Derine aşındırma (Denge profili)

- b.Geriye aşındırma

- c.Yana aşındırma

2.Kimyasal aşındırma ve aşınım şekilleri

- a.Lapya

- b.Dolin

- c.Uvala

- d.Polye

- e.Düden(Suyutan)

- f.Mağara

- g.Kör vadi (karstik vadi)

IV.Akarsu aşındırma şekilleri

1.Vadi

- a.Boğaz vadi

- b.Kanyon vadi

- c.Geniş tabanlı vadi

- d.Çentik vadi

2.Dev kazanı

3.Menderes

4.Peri bacası

5.Plato

6.Peneplen

7.Kırgıbayır

I.Akarsu birikim şekilleri

- 1.Birikinti konisi

- 2.Dağ eteği ovası

- 3.Dağ içi ovası

- 4.Taban seviyesi ovası

- 5.Delta ve delta ovası

- 6.Taraça (Seki)

- 7.Irmak adası (kum adası)

Muhtemel ders saati Min 2, Max 3

IV-6.YER ALTI SULARI VE KAYNAKLARI

I.Kaynaklar

- 1.Fay kaynağı

- 2.Yamaç kaynağı

- 3.Artezyen kaynağı

- 4.Karstik kaynaklar

- 5.Sıcak su kaynakları

- a.Kaplıca

- b.İlca

- c.Gayzerler

II.Yeraltı Sularının Aşındırması ve Biriktirmesi

III.Yer altı sularının aşınım ve birikim şekli

yapabilmesi için gerekli olan şartlar

Muhtemel ders saati Min 1 Max 2

IV-7.BUZULLAR

I.Kalıcı karların ve buzulların bulunduğu yerler ve sınırları.

II.Buzullar tarafından oluşturulan şekiller:

III.Oluşumlarına göre buzullar

- a.Sirk buzulları

- b.Vadi buzuları

- c.Örtü buzulları

IV.Türkiye'de buzul bulunan dağlar

V.Buzul aşınım şekilleri

- a.Hörküş kayalar

- b. Sirkler
- c. Buzul vadileri
- I. Buzul birikim şekilleri
 - a. Morenler
 - b. Moren set gölleri
 - c. Sander düzlüğü
 - d. Drumlin
 - e. Sirk gölleri

IV-8. RÜZGARLAR

- I. Rüzgarlar ve oluşumu.
- II. Rüzgarların etkili olduğu yerlerin özelliği
- III. Türkiye'de ve Dünya'da etkili olduğu yerler
- IV. Rüzgar aşınım şekilleri
 - 1. Mantar kaya (Tafoni)
 - 2. Yardang
- V. Birikim şekilleri
 - 1. Barkanlar
 - 2. Kum yığınları (Kumullar)
 - 3. Lösler

Muhtemel ders saati Min 1, Max 2

IV-8. DALGALAR

- I. Dalgalara neden olan faktörler
- II. Dalgaların etkili olduğu yerler ve özelliği
- III. Dalga aşınım şekilleri
 - a. Falez (Yalıyar)
 - b. Haliç

IV-9. AKINTILAR

- I. Akıntılara neden olan faktörler
- II. Akıntı ve dalgaların etkisiyle oluşan şekiller
 - a. Kıyı oku
 - b. Tombolo
- c. Lagün (Deniz kulağı-Kıyı set gölü)
- d. Kumsallar
- III. Sıcak ve soğuk su akıntıları

IV-10. GEL-GİT (MED - CEZİR)

- I. Gel-git'i oluşturan faktörler
- II. Gel-git'in etkili olduğu yerler
- III. Büyük ve küçük gel-git
- IV. Gel-git aşındırmasıyla oluşan şekiller
- V. Gel-git'in olumlu ve olumsuz etkileri

IV-11. KIYI TİPLERİ

- 1. Enine kıyılar
- 2. Boyuna kıyılar
- 3. Ria tipi kıyılar
- 4. Dalmaçya tipi kıyılar
- 5. Limanlı kıyılar
- 6. Fyort tipi kıyılar
- 7. Haliç tipi kıyılar

IV-13. GÖLLER

- I. Gölün oluşması için gerekli olan şartlar
- II. Dünya üzerinde göller bölgesi
- III. Oluşumuna göre göller
 - 1. Tektonik göller
 - 2. Volkanik göller
 - 3. Düden göller
 - 4. Buzul göller
 - 5. Set göller
 - a. Alüvyal set gölü
 - b. Heyelan set gölü
 - c. Moren set gölü
 - d. Lav set gölü
 - e. Baraj set gölü

Muhtemel ders saati Min 2, Max 4

V-EKONOMİK COĞRAFYA

- I. Ekonomik coğrafyayı etkileyen faktörler
 - 1. Coğrafi konum
 - 2. Yerşekilleri
 - 3. İklim
 - 4. Nüfus ve yerleşme
- II. Türkiye'deki bazı ekonomik faaliyetler

V-1. TARIM

- I. Tarımı etkileyen faktörler
 - a. Toprak ve bakımı
 - b. Sulama
 - c. Gübreleme
 - d. Tohum ıslahı
 - e. Tarımda makinalaşma
 - f. Ürünlerin pazarlaması
 - g. Kredi
- II. Türkiye topraklarından yararlanma ve Toprakların dağılışı,
- III. Ekili dikili alanların bölgelere göre dağılışı
- IV. Türkiye'deki tarım bölgeleri
- V. Türkiye'de yetiştirilen tarım ürünleri

A-Tahıllar

- 1. Buğday
- 2. Arpa
- 3. Çavdar
- 4. Mısır
- 5. Pirinç

B-Endüstrü Bitkileri

- 1. Şeker pancarı
- 2. Pamuk
- 3. Keten kenevir
- 4. Tütün

C-Yağ Bitkileri

1. Zeytin
2. Ayçiçeği
3. Soya fasülyesi
4. Haşhaş
5. Pamuk ve keten kevenir tohumları

D-Sebzecilik

E-Meyvecilik

1. Turunçgiller
2. Fındık
3. Elma
4. İncir
5. Kayısı

F-Zeytincilik

H-Yem bitkileri

Muhtemel ders saati Min 2, Max 4

V-2.HAYVANCILIK

I.Hayvancılığı etkileyen faktörler

- a. Soyların ıslahı
- b. Otlakların ıslahı

II.Türkiye'de hayvancılık

- 1.Mera hayvancılığı
- 2.Ahır hayvancılığı
- 3.Küçük baş hayvancılık
- 4.Büyük baş hayvancılık
- 5.Kümes hayvancılığı
- 6.İpek böcekçiliği
7. Arıcılık
8. Balıkçılık

V-3.ORMANCILIK

- I.Orman dağılışına etki eden faktörler
- II.Ormanlığın Türkiye ekonomisindeki yeri
- III.Ormanlardan yararlanma

Muhtemel ders saati Min 1, Max 2

V-4.MADENCİLİK

I.Bir madenin çıkarılabilmesi için gerekli olan şartlar

- II.Başlıca yeraltı kaynakları
- 1.Alüminyum (Boksit)
- 2.Amyant (Asbest)
- 3.Antimon
- 4.Altın

- 5.Bakır
- 6.Barit
- 7.Bor
- 8.Boroks
- 9.Civa
- 10.Çinko
- 11.Demir
- 12.Elmas
- 13.Fosfat
- 14.Gümüş
- 15.Kalay
- 16.Kurşun
- 17.Kükürt
- 18.Lüle taşı
- 19.Mermer
- 20.Manganez
- 21.Nikel
- 22.Oltu taşı
- 23.Tuz
- 24.Toryum
- 25.Uranyum
- 26.Wolfram
- 27.Zımpara taşı

V-5.ENERJİ KAYNAKLARI

- 1.Kömürler
 - a. Taş kömürü
 - b. Linyit
- 2.Petrol
- 3.Doğalgaz
- 4.Sugücü
- 5.Jeotermal enerji
- 6.Nükleer enerji
- 7.Güneş enerjisi
- 8.Rüzgar enerjisi
- 9.Biyoenjerji

Muhtemel ders saati Min 1, Max 2

V-6.ENDÜSTRİ

I.Endüstrinin kurulabilmesi için gerekli olan şartlar

- 1.Hammadde
- 2.Ulaşım
- 3.Kalifiye eleman
- 4.Su
- 5.Enerji
- 6.Sermaye
- 7.Pazar
- II.Türkiye'deki endüstri kolları
- 1.Besin endüstrisi
 - a.Konserve
 - b.Bitkisel yağ
 - c.Süt sanayi
 - d.Şeker sanayi
- 2.Tütün ve içki sanayi
- 3.Dokuma deri ve giyim sanayi

4. Maden sanayi
5. Makina sanayi
6. Kimya sanayi
7. Orman sanayi
8. Çimento sanayi
9. Cam sanayi
10. Seramik sanayi

III. Endüstrinin Türkiye ekonomisindeki yeri
Muhtemel ders saati Min 1, Max 2

VI-ULAŞIM

- I. Ulaşımı etkileyen tabii ve beşeri faktörler
- II. Başlıca ulaşım yolları
 - a. Karayolu ulaşımı
 - b. Demiryolu ulaşımı
 - c. Denizyolu ulaşımı
 - d. Havayolu ulaşımı

VI-1. TİCARET

1. İç ticaret
2. Dış ticaret
 - a. Aldıklarımız (İthalat)
 - b. Sattıklarımız (İhracat)
3. Transit ticaret

VI-2. TURİZM

- Turizmin ekonomideki yeri
- a. Tabii turizm varlıkları
 - b. Tarihi turizm varlıkları

Muhtemel ders saati Min 1, Max 2

VI-3. NÜFUS

- I. Nüfusun tanımı
 1. Nüfus artışı
 - a. Nüfus artışını etkileyen faktörler
 - b. Nüfus artışının olumsuz sonuçları
 - c. Türkiye'de nüfus artışı
 2. Nüfus yapısı
 - a. Cinsiyet durumu
 - b. Yaş durumu
 - c. Eğitim durumu
 - d. Ekonomik durumu
 - e. Köy-kent nüfusu.
 3. Nüfus yoğunluğu
 - a. Aritmetik nüfus yoğunluğu
 - b. Tarımsal nüfus yoğunluğu
 - c. Fizyolojik nüfus yoğunluğu
 4. Nüfus dağılışı
 - a. Nüfus dağılışı etkileyen faktörler
 - b. Dünya'da ve Türkiye'de nüfus dağılışı

VI-4. GÖÇLER

1. Göçlere neden olan faktörler
 - a. İç göçler
 - b. Dış göçler
2. Türkiye'de göç durumu

VI-5. YERLEŞME

- I. Yerleşmeye etki eden faktörler
- II. Yerleşme tipleri
 - A. Kırsal yerleşme
 - a. Toplu yerleşme
 - b. Dağınık yerleşme
 - c. Kırsal konut tipleri
 - B. Kentsel yerleşme
 - a. Kent oluşumuna etki eden faktörler
 - b. Kentleşme problemleri

Muhtemel ders saati Min 2, Max 3

VII-BÖLGELER COĞRAFYASI

1. Karadeniz Bölgesi

- a. Bölgenin sınırı, konumu
- b. Bölgenin bölümleri
- c. Bölgenin iklimi
- d. Bölgenin yeryüzü şekilleri
- e. Bölgenin nüfus ve yerleşme özellikleri
- f. Bölgenin ekonomik özellikleri

2. Marmara Bölgesi

- a. Bölgenin sınırı, konumu
- b. Bölgenin bölümleri
- c. Bölgenin iklimi
- d. Bölgenin yeryüzü şekilleri
- e. Bölgenin nüfus ve yerleşme özellikleri
- f. Bölgenin ekonomik özellikleri

3. Ege Bölgesi

- a. Bölgenin sınırı, konumu
- b. Bölgenin bölümleri
- c. Bölgenin iklimi
- d. Bölgenin yeryüzü şekilleri
- e. Bölgenin nüfus ve yerleşme özellikleri
- f. Bölgenin ekonomik özellikleri

4. Akdeniz Bölgesi

- a. Bölgenin sınırı, konumu
- b. Bölgenin bölümleri
- c. Bölgenin iklimi
- d. Bölgenin yeryüzü şekilleri
- e. Bölgenin nüfus ve yerleşme özellikleri
- f. Bölgenin ekonomik özellikleri

5. G.Doğu Anadolu bölgesi

- Bölgenin sınırı, konumu
- Bölgenin bölümleri
- Bölgenin iklimi
- Bölgenin yeryüzü şekilleri
- Bölgenin nüfus ve yerleşme özellikleri
- Bölgenin ekonomik özellikleri

6. D.Anadolu bölgesi

- Bölgenin sınırı, konumu
- Bölgenin bölümleri
- Bölgenin iklimi
- Bölgenin yeryüzü şekilleri
- Bölgenin nüfus ve yerleşme özellikleri
- Bölgenin ekonomik özellikleri

7. İç Anadolu bölgesi

- Bölgenin sınırı, konumu
- Bölgenin bölümleri
- Bölgenin iklimi
- Bölgenin yeryüzü şekilleri
- Bölgenin nüfus ve yerleşme özellikleri
- Bölgenin ekonomik özellikleri

Muhtemel ders saati Min 3, Max 5

VIII-ÜLKELER COĞRAFYASI

A-ORTA DOĞU ÜLKELERİ

- İran
- Afganistan
- Irak
- Suriye
- Lübnan
- Ürdün
- İsrail
- Suudi Arabistan
- Kuveyt
- Birleşik Arap Emirlikleri
- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
- Mısır
- Libya

B-SOVYETLER BİRLİĞİNİN

DAĞILMASIYLA

OLUŞAN DEVLETLER

- Rusya Federasyonu
- Azerbaycan
- Gürcistan
- Ermenistan
- Kazakistan
- Türkmenistan
- Özbekistan
- Kırgızistan
- Tacikistan
- Ukrayna
- Moldovya
- Litvanya
- Estonya
- Letonya
- Beyaz Rusya

Muhtemel ders saati Min 2, Max 3

C-AFRIKA ÜLKELERİ

- Tunus
- Cezayir
- Fas
- Nijerya
- Güney Afrika Cumhuriyeti

D-ASYANIN BAŞLICA ÜLKELERİ

- Güney Asya
- Pakistan
- Hindistan
- Bangladeş
- Güney Doğu Asya Ülkeleri
Endonezya
- Uzakdoğu Asya Ülkeleri
- Çin Halk Cumhuriyeti
- Japonya
- Güney Kore Cumhuriyeti

E-AVRUPANIN BAŞLICA ÜLKELERİ

- İtalya
- Almanya
- İsviçre
- Fransa
- İngiltere
- Hollanda
- İsveç
- Norveç

F-YENİ DÜNYA KARALARI

- ABD
- Kanada
- Brezilya
- Avustralya

Muhtemel ders saati Min 2, Max 3 [4]

YARARLANILAN KAYNAKLAR

[1]-M.E.B., Lise Müfredat Programı, 1987, s.5.

[2]-1981-1996 ÖSYM Kılavuzları

[3]-ALICIGÜZEL, İzzet, İlk ve Orta Dereceli Okullarda Öğretim.

[4]-DOĞANAY, Hayati, Coğrafya'da Metodoloji, MEB, Öğr.Lit.Ser., 187, 1993.